

Námětník „S přírodou v přírodě“

Třídění přírodnin + skládání obrázků a mandal – na procházkách s dětmi nasbírejte co nejvíce různých přírodnin, potom je roztřídíte, můžete si povědět, z kterých stromů a rostlin přírodniny jsou. Můžete z nich nakonec vytvořit obrázek, velkou mandalu na zem nebo každý svou. (V případě, že si každý bude dělat svou malou mandalu, jako podložku je dobré použít čtverec smírkového papíru - přírodniny se na něm nekloužou.)

Frotáž kůry a listí – s sebou měkký papír a pastely nebo voskovky. Papír položit na kmen stromu a celou plochou pastelou nebo voskovky přejíždět přes papír. Děti se učí spolupracovat – jeden vždy drží papír na stromě, druhý kreslí, poté se vystřídají.

Hod na cíl – najděte si jakoukoli přírodninu, s kterou se dá házet (šiška, kaštan...) – najděte si cíl – dutý pařez, kruh sestavený z klacků... , určete startovní čáru a od čáry se strefujte do cíle.

Hrátky s mokkými stopami – vyjděte s dětmi v gumovkách ven, nechte děti projít se kaluží nebo bazénkem a zanechávat stopy – můžeme navázat povídáním, že i zvířátka zanechávají v přírodě stopy (můžete si nějaké ukázat na obrázku). Děti se rádi prochází i blátem – dovolme jim to občas, ať si to užijí.

Kaluže v dešti – vyrazit s dětmi v pláštěnkách do deště - pozorování kruhů na hladině vody, poté si obrazce namalovat ve školce na papír vodovými barvami

Pařez – povídání o letokruzích a stáří stromu – výtvarná činnost kreslení tuší – letokruhy stromu.

Vůňový koktejl – vyjděte na jaře s dětmi na louku či na zahradu, kde roste hodně květin. Každé dítě má svůj hrneček a sbírá do něj kvítky různých vůní a vytváří si tak vůňový koktejl. Stejně to lze provést i v lese, i když tam nenajdeme tak výrazné vůně.

Oheň – podnikněte s dětmi táborák a upečte si něco dobrého k svačině. Je dobré, aby děti viděly celý průběh – zakládání, udržování, vyhasínání, popř. hašení. K akci můžete pozvat třeba i rodiče. Zaspívejte si s dětmi u ohně. Můžete i navázat povídání o historii ohně, proč lidé zakládají oheň (teplo, pečení jídla, odstrašování divé zvěře...).

Pozorování zvířat – na procházce v přírodě co nejtíši pozorovat zvířata. Určovat druhy zvířat (s dětským atlasem i bez). Čím jsme tišší, tím více zvířat uvidíme.

Pozorování hmyzu – vydejte se do přírody s lupou a nádobou – zkuste odchytil různé druhy hmyzu, pozorovat je lupou a podle atlasu určit druh. (V Ekocentru Zahrada si můžete zakoupit speciální skleničkovou lupu i entomologickou pinzetu.) Chyceného živočicha vypusťte zpět do místa, kde jste ho chytili.

Založení kompostu a pozorování živočichů v kompostu – v případě, že nemáte možnost vytvořit na školní zahradě kompost, založte si žížalárium. Do třílitrové sklenice s hlínou nasbírejte několik žížal, sklenici překryjte tmavou látkou – po týdně můžete pozorovat za sklem cestičky. Dávejte jim to, co mají rády – např. spadané listí, slupky od ovoce atd.

Krmítko pro ptáčky - Vyrobtě si krmítko pro ptáky nebo poproste šikovného tatínka a pověste si ho před okno, abyste mohli pozorovat ptáčky, kteří na něj přilétají. Pravidelně doplňujte zrní. Jednoduché krmítko se vyrobí ze dvou půlek kokosového ořechu, do nichž se u kraje navrtají díry a půlky kokosu se spojí provázkem.

Rozvíjení pohybových dovedností v přírodě – přeskakování přes špalky, chození po kládě, lezení po stromě, skákání po kamenech...

Plody javorů – javorové „nosy“ – vyzkoušejte s dětmi, že s plody javorů může být velká sranda – kromě toho, že z výšky létají, lze si je lepit na nosy. Krásně létají také plody lípy – bobulky i se stopkou a listenem.

Malování přírodninami – vyzkoušejte v přírodě různé přírodniny, zda se s nimi nedá malovat. Zjistíte, že mnoho věcí zanechává barevné stopy – zelené listy, barevné bobule (bezinky, borůvky...), navlhčená hlína, různě barevné květy... Fantazii se meze nekladou.

Pokus „plave-neplave“ – nasbírejte různé přírodniny a v akváriu či jiné průhledné nádobě zkoušejte, které předměty plavou a které se potopí.

Lesní orchestr – vyhledejte v přírodě předměty, které mohou znít – přírodní hudební nástroje. Zahrajte si společně – např. bouřku, déšť, vánek, sněžení, kroupy...

Hmatová stezička – zkuste si venku v přírodě zout boty, utvořte vláček, zavřete oči a s paní učitelkou v čele si projděte místy s různými povrchy.

Sluchové pexeso – naplňte přírodninami - vždy po dvou - prázdná kindrvajíčka či krabičky od filmu do fotoaparátu (získáte je zdarma ve foto-obchodu) a vytvořte sluchové pexeso. V každé krabičce by mělo být vždy stejné množství materiálu, aby dvojice stejně zněla. Lze použít – písek, vodu, kamínky, hrách, nové koření, jehličí...

Čichové pexeso – (podobně jako sluchové) – plní se bavlněné pytlíčky kořením, bylinkami... Pytlíčky vycpeme vatou, aby se zdroj vůně nedal nahmatat, a zavážeme.

Domečky pro skřítky – z klacků, mechu, jehličí atd. postavte skřítkům v lese domeček.

Hra na divochy – zkuste zavést děti na místo, kde je dostatek přírodního materiálu a nechte je tvořit. Děti si vytvoří různá obydlí a mohou si hrát na divochy.

Navlíkání bobulí na šňůrku – výroba náhrdelníku, náramku, ale i náušnic. Lze použít nejrůznější druhy bobulí – šípek, ptačí zob, jeřabiny, hloh, bílé bobule pámelníku...

Hrátky s podzimmím listím - když vše hýří podzimmími barvami, vezměte na procházku barevné papíry – žlutý, zelený, červený a hnědý – děti sbírají barevné listí a přiřazují podle barev k barevným papírům. Některé jsou dvoubarevné – mohou se dávat např. mezi žlutý a zelený, žlutý a červený; nebo i vícebarevné.

Obrázek z listí - Z barevného listí lze vytvořit i pěkný obrázek (nefouká-li vítr).

Skákání do listí – utvořte s dětmi v parku nebo listnáčovém lesíku velikánskou hromadu listí a s rozeběhem do ní skočte. Po každém skoku je třeba, aby všichni opět posbírali listí na hromadu.

Zmrzlé kaluže – klouzání.

Zmrzlá kaluž alá zvonkohra - Někdy vzniknou ve zmrzlé kaluži vzduchové bubliny, když ťukáme klacíkem na různé části kaluže – různě zní.

Sněhové menu pro sněhuláky – postavíme sněhuláky a ze sněhu a ledu připravíme hostinu pro ně. Vymyšlíme různé názvy jídel, které jsme „uvařili“.

Barevné paletky – vytvořte paletky, na které nalepíte oboustrannou pásku. V přírodě děti sbírají barevné lístečky, kvítky,... a lepí je na oboustranné pásky na paletce.

Na brtníka – každé dítě si najde jeden strom o přiměřené tloušťce. Na znamení se všichni pokusí vyskočit na kmen stromu a udržet se na něm co nejdéle. Kdo spadne poslední, je brtník. Hra je určena pro zábavu, ale i pro procvičení fyzické zdatnosti.

Dotýkaná – děti si v lese, na louce sednou „na bobek“, zavřou oči a rukama osahávají všechno kolem sebe, všechno, co cítí pod rukama.

Hra na hlazení – děti mají za cíl pohladit co nejvíce různých věcí, přírodnin s odlišnými povrchy a najít a vzít si do ruky to, co je jim nejpříjemnější.

Malování klacíky do vlhkého písku, hlíny, bláta – kromě malování lze do vlhkého písku otiskovat různé přírodniny (kameny, mušle, ulity, dřívka...).

Přírodní pexeso – Na šátku na zemi leží přírodniny nasbírané v blízkém okolí (klacík, žalud, peříčko, ulita, šípek, kámen,...). Dětem je ukážeme jen na chvíli (např. 1 minutu), děti si je zkusí zapamatovat a tytéž najít a přinést.

Výše uvedené náměty tvoří samozřejmě jen malý zlomek toho, co se dá dělat v přírodě. Důležité je se nebát, dopřát dětem i sobě dostatek času a příležitostí, zkoušet nové nápady a objevovat – příležitosti k tomu jsou opravdu na každém kroku...!